

Πρόοδος Υλοποίησης

Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

4^η Επιτροπή Παρακολούθησης

Νοέμβριος 2025

Περιεχόμενα

A. Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.....	3
1. Εισαγωγή.....	3
2. Πρόοδος υλοποίησης	3
4. Πρόοδος Χρηματοδοτικών Μέσων	9
ΤΕΠΙΧ III (ΕΑΤ).....	9
EquiFund II (EIF)	10
5. Συμβολή στην ΕΣΕΕ 2021-2027	11
B. Στοιχεία της εκ των προτέρων αξιολόγησης για Ταμεία/ χρηματοδοτικά μέσα.....	13
Ex-Ante χρηματοδοτικών μέσων Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»	13
Γ. Υλοποίηση δράσεων επικοινωνίας και προβολής	14
Δ. Πρόοδος υλοποίησης πράξεων στρατηγικής σημασίας.....	16
Ερευνώ – Καινοτομώ	16
EquiFund II	16
Ταμείο Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ III	17
Ε. Πρόοδος στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα	18

Α. Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος

1. Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021– 2027 εγκρίθηκε αρχικά στις 15/06/2022 με την υπ' αριθμόν C(2022)/3826 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στις 31/3/2025 υποβλήθηκε η 1η Αναθεώρηση του Προγράμματος με πρόταση κατανομής του ποσού ευελιξίας και ενσωμάτωση της στρατηγικής STEP (ΣΠ1) με τη δημιουργία νέας προτεραιότητας (Π7) προϋπολογισμού 150 εκ €, σε συνέχεια εκπόνησης και υποβολής «Έκθεσης Ενδιάμεσης Επανεξέτασης» σύμφωνα με το άρθρο 18 του ΚΚΔ 2021/1060. Η 1η αναθεώρηση εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 30/7/2025 με την υπ' αριθμόν C(2025)/ 5469 απόφαση.

Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το ΕΤΠΑ συνδράμει το Πρόγραμμα με 2.657,78 εκ. € και το ΕΚΤ 431,34 εκ. €, καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες της χώρας. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος μαζί με την εθνική συμμετοχή ανέρχεται σε 3.846,4 εκ. € (Δημόσια Δαπάνη). Ειδικότερα, με πέντε βασικές προτεραιότητες: έρευνα-καινοτομία, επιχειρηματικότητα, πρόσβαση σε χρηματοδότηση επιχειρήσεων, ανθρώπινο κεφάλαιο και επενδύσεις σε Τεχνολογίες STEP, το Πρόγραμμα στοχεύει στον καινοτόμο και έξυπνο οικονομικό μετασχηματισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι επίκειται άμεσα και 2^η Αναθεώρηση για την αξιοποίηση πόρων του Προγράμματος για την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας και των τεχνολογιών διττής χρήσης, καθώς και της προσαρμογής επιχειρήσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων εργαζομένων και επιχειρηματιών σε τεχνολογίες STEP και σε αμυντικές τεχνολογίες σε συνέχεια της τροποποίησης των κανονισμών της Πολιτικής Συνοχής (Κανονισμοί 2025/1914 και 2025/1913 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2025).

2. Πρόοδος υλοποίησης

Συνολικά μέχρι 19/11/2025 έχουν δημοσιευτεί 36 προσκλήσεις προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης (ΔΔ) 3.133 εκ. € (81% του διαθέσιμου προϋπολογισμού του Προγράμματος) και έχουν ενταχθεί 13.629 έργα με προϋπολογιζόμενη δημόσια δαπάνη 2.516 εκ. € (65,4%).

Στο ακόλουθο διάγραμμα και τους αντίστοιχους Πίνακες παρουσιάζεται η υλοποίηση του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» ανά προτεραιότητα καθώς και ανά πρόσκληση.

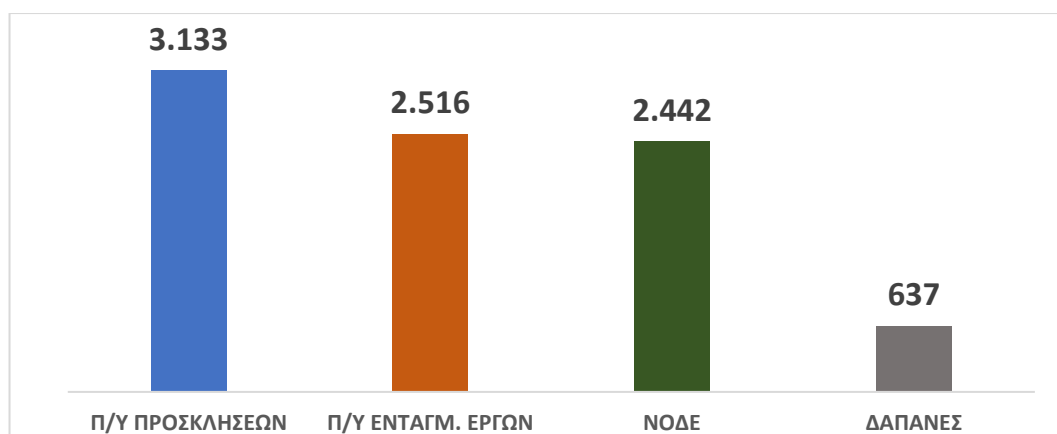

Πίνακας 1: Πορεία Υλοποίησης Προγράμματος ανά Προτεραιότητα (ΔΔ σε εκ. €)

Προτεραιότητα	Π/Υ Προγρ.	Εξειδίκευση		Π/Υ Προσκλήσεων		Π/Υ Ενταγμένων έργων		ΝΟΔΕ		Δαπάνες	
01. Ενίσχυση έρευνας & καινοτομίας (ΕΤΠΑ)	672	497	74%	417	62%	98,5	15%	87	13%	16	2,4%
02. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας & ανταγωνιστικότητας (ΕΤΠΑ)	1.501	1.848	123%	1.846	123%	1.454	97%	1.419	94%	102	7%
03. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)	921	841	91%	700	76%	800	87%	800	87%	482	52%
04. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΕΚΤ)	531	196	37%	105	20%	105	20%	83	16%	25	5%
05/06 Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ)	71	71	100%	66	93%	58	82%	52	73%	12	17%
07 Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων σε STEP (ΕΤΠΑ)	150	0	0%	0	0%	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	3.846	3.452	90%	3.133	81%	2.516	65%	2.442	64%	637	17%

Στοιχεία 19/11/2025

Διάγραμμα 1: Υλοποίηση Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα (ΔΔ σε εκ. €)

Πίνακας 2: Πορεία Υλοποίησης Προγράμματος ανά Πρόσκληση (ΔΔ σε €)

A/A	ΠΡΟΤ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ	Π/Υ (ΔΔ) ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	Π/Υ(ΔΔ) ΕΝΤΑΞΗΣ	ΝΟΔΕ	ΔΑΠΑΝΕΣ
1	01	1.i	ΕΡΕΥΝΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ	300.000.000	16.536.855	16.536.855	0
2	01	1.i	Ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα των μπαταριών λιθίου για τον κλάδο της αποθήκευσης ενέργειας	49.900.000	49.900.000	49.900.000	12.475.000
3	01	1.i	Διμερής Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Τουρκία	3.000.000	0	0	0
4	01	1.i	Διμερής Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Κύπρου	2.000.000	0	1.161.679	0
5	01	1.i	Διμερής Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Γερμανίας	4.000.000	0	0	0
6	01	1.i	Ανάπτυξη καινοτομιών στον τομέα της Μικροηλεκτρονικής	18.770.300	1.161.679	1.161.679	0
7	01	1.i	Διμερής Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Κίνας	4.000.000	0	0	0
8	01	1.i	Πράσινο Νησί (Β' Φάση)	6.206.566	6.206.566	5.536.537	3.410.477
9	01	1.i	Δίκτυα Μονάδων/Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας 2021-2027	25.000.000	24.759.751	13.930.300	0
10	01	1.i	Ελληνικό Κέντρο Ικανοτήτων Ημιαγωγών-HCCC (ΕΥΔΕ ΒΕΚ)	3.631.792	0	0	0
11	02	1.ii	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΜΒΩΝ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - ΕΚΨΚ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	10.358.075	10.358.075	10.313.508	2.671.125
12	02	1.ii	Ανάπτυξη Δικτύου των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας - ΕΚΨΚ (EDIHS) που έχουν λάβει Σφραγίδα Αριστείας από το Πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη	13.110.389	13.110.389	6.069.211	254.710
13	02	1.ii	Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής ΜΜΕ	60.000.000	30.078.859	30.078.859	2.099.080
14	02	1.ii	Προηγμένος Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	150.000.000	21.413.092	21.413.092	2.897.130
15	02	1.ii	Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜΜΕ	90.000.000	28.680.796	28.680.796	5.686.044
16	02	1.iii	Πράσινη Παραγωγική Επένδυση ΜμΕ	400.000.000	428.776.859	428.776.859	34.355.023

A/A	ΠΡΟΤ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ	Π/Υ (ΔΔ) ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	Π/Υ(ΔΔ) ΕΝΤΑΞΗΣ	ΝΟΔΕ	ΔΑΠΑΝΕΣ
17	02	1.iii	Πράσινος Μετασχηματισμός ΜΜΕ	300.000.000	330.568.848	330.568.848	28.773.953
18	02	1.iii	Δράση στήριξης της παραγωγής οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα	100.000.000	1.966.921	992.145	0
19	02	1.iii	Ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων	190.000.000	142.473.448	142.473.448	238.247
20	02	1.iii	Ενίσχυση της ίδρυσης και λειτουργίας νέων μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων	250.000.000	375.901.998	375.901.998	0
21	02	1.iii	Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου – β' φάση	82.535.416	70.454.778	43.890.958	24.643.632
22	02	1.iii	ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΜμΕ	200.000.000	0	0	0
23	03	1.i/ 1.iii	EQUIFUND II	200.000.000	200.000.000	200.000.000	60.000.000
24	03	1.iii	ΤΕΠΙΧ III	500.000.000	600.000.000	600.000.000	422.019.012
25	04	4.1	ΤΕΠΙΧ III ΜΙΚΡΟΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	60.000.000	60.000.000	60.000.000	18.000.000
26	04	4.1	Πρόγραμμα νέας επιχειρηματικότητας για 1.900 ωφελούμενους ηλικίας 30 έως 55 ετών με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία» (PHASING)	10.000.000	10.000.000	10.000.000	5.638.000
27	04	4.1	Ταμείο Επιχειρηματικότητας III -«ΤΕΠΙΧ III» - Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές	10.000.000	10.000.000	0	0
28	04	4.4	Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων	17.100.000	17.070.769	13.377.051	1.731.022
29	04	4.4	Εξατομικευμένη υποστήριξη εργαζομένων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα διαχείρισης έργων	8.187.400	8.072.795	0	0
30	05	TB	Υποστήριξη Λειτουργίας ΕΥΔ Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα	3.500.000	3.500.000	2.130.894	567.490
31	05	TB	Υποστήριξη Λειτουργίας ΕΦΕΠΑΕ	55.491.416	45.000.000	45.000.000	10.436.359
32	05	TB	Μελέτες – Αξιολογήσεις	4.000.001	4.000.000	417.223	320.865
33	05	TB	Δημοσιότητα και Πληροφόρηση	2.000.000	2.000.000	2.000.000	75.997

Α/Α	ΠΡΟΤ.	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ	Π/Υ (ΔΔ) ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	Π/Υ(ΔΔ) ΕΝΤΑΞΗΣ	ΝΟΔΕ	ΔΑΠΑΝΕΣ
34	05	TB	Υποστήριξη Λειτουργίας Φορέων Προγραμματισμού και Ενδιάμεσων Φορέων ΕΥΔΕ ΕΚ	215.000	2.800.000	1.670.000	703.792
35	05	TB	Υποστήριξη Λειτουργίας Φορέων Προγραμματισμού και Ενδιάμεσων Φορέων ΓΓΕΚ	180.000	980.000	980.000	208.159
36	05	TB	Υποστήριξη Λειτουργίας Ενδιάμεσου Φορέα ΕΚΚΟΜΕΔΔ	300.000	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ				3.133.486.355	2.515.772.476	2.442.961.938	637.205.118

3. Πρόοδος Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ)

Από το σύνολο των 36 προσκλήσεων που έχουν δημοσιευτεί με προϋπολογισμό (Π/Υ) 3.133 εκ. €, οι δράσεις κρατικών ενισχύσεων της Προτεραιότητας 2 που υλοποιούνται με Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) τον ΕΦΕΠΑΕ αντιστοιχούν σε 8 προσκλήσεις με προϋπολογισμό 1.640 εκ. € (ΔΔ). Η εικόνα των υποβολών αιτήσεων χρηματοδότησης και των αντίστοιχων εγκρίσεων στο ΟΠΣΚΕ παρουσιάζεται στον Πίνακα 3 (ποσά σε εκ. €). Συνολικά έχουν εγκριθεί 14.411 έργα με προϋπολογισμό ΔΔ 1.481 εκ. €.

Πίνακας 3: Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων ΕΦΕΠΑΕ– Υποβολές και Εγκρίσεις (ποσά σε εκ. €)

ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΒΟΛΕΣ ΣΕ ΟΠΣΚΕ	ΔΔ ΥΠΟΒΟΛΩΝ	ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΟΠΣΚΕ	ΔΔ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ
Βασικός Ψηφιακός Μετασχηματισμός	2.497	36,6	1.989	28,7
Προηγμένος Ψηφιακός Μετασχηματισμός	219	36,4	132	21,4
Ψηφιακός Μετασχηματισμός Αιχμής	121	47,2	69	30,1
Πράσινη Παραγωγική Επένδυση	6.819	479,4	6.207	428,7
Πράσινος Μετασχηματισμός	1.585	378,2	1.425	330,56
Ίδρυση Νέων Τουριστικών ΜΜΕ	6.669	1.235,9	2.354	440,2
Ίδρυση Νέων ΜΜΕ	3.154	292,1	2.235	202
Εξωστρέφεια ΜΜΕ*	627	72,2	-	-
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	21.691	2.578	14.411	1.481

*Η Δράση «Εξωστρέφεια ΜΜΕ» είχε προθεσμία υποβολής αιτήσεων την 11/11/2025 και στον πίνακα παρουσιάζεται ο τελικός αριθμός υποβολών και αιτούμενης ΔΔ.

Στον **Πίνακα 4** παρουσιάζεται η εικόνα των υποβολών και εγκρίσεων στο ΟΠΣΚΕ για τις κρατικές ενισχύσεις του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας της Προτεραιότητας 1 που υλοποιούνται με ΕΦ τη ΓΓΕΚ (Διμερείς Συνεργασίες) και την ΕΥΔΕ ΕΚ (Ερευνώ-Καινοτομώ).

Πίνακας 4: Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων Ε&Κ (ποσά σε εκ. €)

ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟΒΟΛΕΣ ΣΕ ΟΠΣΚΕ	ΔΔ ΥΠΟΒΟΛΩΝ	ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ	ΔΔ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ
Διμερής Επιστημονική & Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Κίνας	52	9,6	-	-
Διμερής Επιστημονική & Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας –Γερμανίας	30	12,1	5	1,96
Διμερής Επιστημονική & Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Κύπρου	78	7,04	-	-
Διμερής Επιστημονική & Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Τουρκία	112	20,1	-	-
Ερευνώ - Καινοτομώ: Παρέμβαση Ι. Έρευνα & Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις	427	178,5	-	-
Ερευνώ - Καινοτομώ: Παρέμβαση ΙΙ. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς	1.938	2.502	-	-
Ερευνώ - Καινοτομώ: Παρέμβαση ΙΙΙ. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων	69	36,07	36	15,4
Ερευνώ - Καινοτομώ: Παρέμβαση ΙV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις	2,4	2	2,4	2
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2.708	2.768	40	19,4

4. Πρόοδος Χρηματοδοτικών Μέσων

Έχουν συσταθεί τα ακόλουθα 2 Ταμεία Χαρτοφυλακίου (Fund of Funds) στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»:

-Ταμείο Επιχειρηματικότητας III (600 εκ. € από Προτεραιότητα Π3 και 70 εκ. € από την Π4)

-EquiFund II (με πόρους 200 εκ. € από Π3)

ΤΕΠΙΧ III (ΕΑΤ)

Συστάθηκε και έχει ενεργοποιηθεί πλήρως το Ταμείο Επιχειρηματικότητας III με προϋπολογισμό ΔΔ 600 εκ. €, στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 3 (ΕΤΠΑ), συμπεριλαμβάνοντας το Ταμείο Δανείων (που καλύπτει το 40% εκάστου δανείου και στο υπόλοιπο επιδοτεί το επιτόκιο) και το Ταμείων Εγγυήσεων (που εγγυάται το 70 ή 80% εκάστου δανείου). Τον Οκτώβριο 2025 αποφασίστηκε η περαιτέρω αύξηση του προϋπολογισμού με εθνικούς πόρους ύψους 200 εκ. €. Λόγω της υψηλής ζήτησης, το Ταμείο αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω με πόρους του Προγράμματος και ενδεχομένως με εκχωρήσεις των ΠΕΠ.

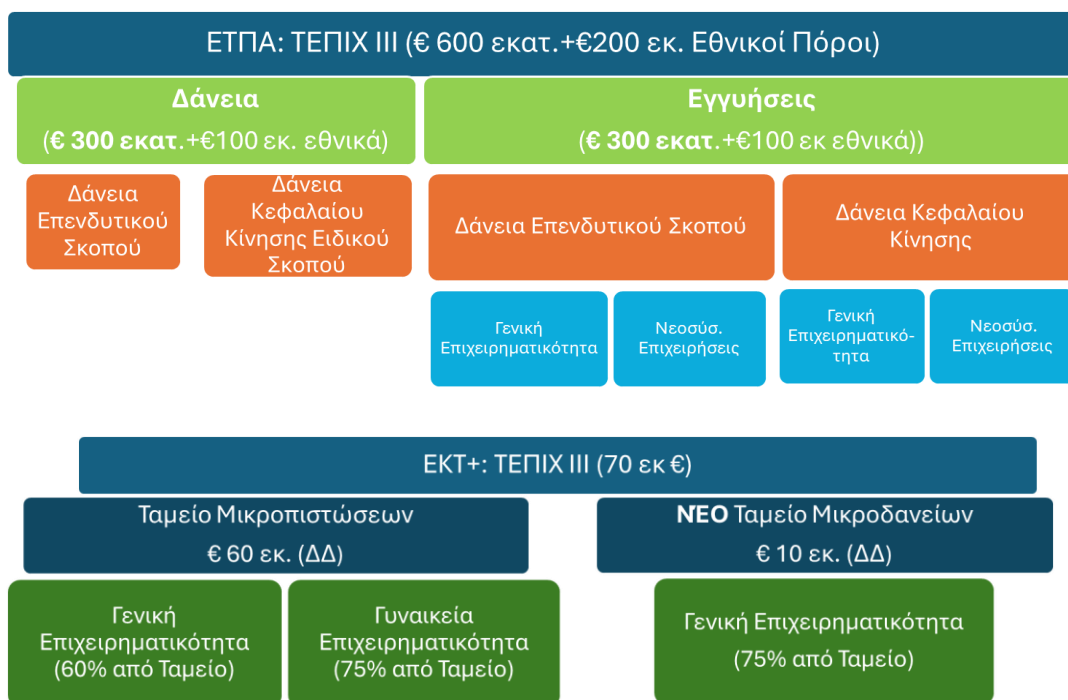
Στο τέλος του 2024 ενεργοποιήθηκε στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 (ΕΚΤ+) η σύσταση του Ταμείου Μικροπιστώσεων προϋπολογισμού ΔΔ 60 εκ. €, το οποίο αποτελεί ένα χρηματοδοτικό μέσο επιμερισμένου ρίσκου για την παροχή επενδυτικών δανείων και δανείων κίνησης ειδικού σκοπού (καλύπτοντας το 60% των παρεχόμενων δανείων ή το 75% στη γυναικεία επιχειρηματικότητα καθώς και υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης/mentoring στενά συνδεδεμένες με το επιχειρηματικό σχέδιο), για να στηρίξει τις πολύ μικρές οντότητες και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τον ορισμό του άρ. 2 του ν.4308/2014 (Α'251), όπως τροποποιήθηκε με το ν.5164/2024, καθώς και άλλες κατηγορίες που δύναται να καθορίζονται κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15, παρ. 2 του ν. 4701/2020 (ΦΕΚ Α' 128/30.06.2020), που δεν έχουν πρόσβαση στις παραδοσιακές τραπεζικές πηγές χρηματοδότησης. Το Ταμείο Μικροπιστώσεων συμπεριλαμβάνεται στις πράξεις Στρατηγικής σημασίας του Προγράμματος βάσει του άρθρου 22(3) ΚΚΔ.

Τέλος, το καλοκαίρι του 2025 συστάθηκε στο πλαίσιο του ΤΕΠΙΧ III μέσω της Προτεραιότητας 4 το «Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές για την Θεσσαλία» με προϋπολογισμό ΔΔ 10 εκ. € για επιχειρήσεις και επαγγελματίες στη Θεσσαλία που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, καλύπτοντας το 75% των παρεχόμενων δανείων καθώς και υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης/mentoring στενά συνδεδεμένες με το επιχειρηματικό σχέδιο.

Η υλοποίηση του ΤΕΠΙΧ III σύμφωνα έως 31/10/2025 είναι η ακόλουθη:

- Στο πλαίσιο των Ταμείων Δανείων και Εγγυήσεων έχουν εγκριθεί 7.431 δανειακές συμβάσεις (1.962 για δάνεια και 5.469 για εγγύηση δανείων) συνολικού ποσού 1.935 εκ. €, με αντίστοιχη Δημόσια Δαπάνη 495 εκ. €.
- Στο πλαίσιο του Ταμείου Μικροπιστώσεων έχουν εγκριθεί 327 αιτήσεις για μικρο-χρηματοδότηση συνολικού ύψους 7,1 εκ. €, με δημόσια δαπάνη 4,8 εκ. €.
- Στο πλαίσιο του Ταμείου Μικροδανείων για τη Θεσσαλία με έναρξη υποβολών αιτήσεων στις 30/10/2025 έχει ήδη εκδηλωθεί ενδιαφέρον.

Παρακάτω παρουσιάζεται σχηματικά η σημερινή δομή του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ στις δυο προτεραιότητες του Προγράμματος Π3 (ΕΤΠΑ) και Π4 (ΕΚΤ+).

EquiFund II (EIF)

Η σύσταση του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών ΙΙ – Equifund ΙΙ με προϋπολογισμό ΔΔ 200 εκ. € αφορά επενδύσεις σε επιστήμες ζωής και υγείας (**Life Sciences and Healthcare**) καθώς και επενδύσεις με βιωσιμότητα και κοινωνικό αντίκτυπο (**Sustainability και Social Impact**). Στόχο έχει να φέρει στην αγορά των νεοφυών επιχειρήσεων τουλάχιστον 400 εκ. €, συμπεριλαμβάνοντας και κινητοποίηση ιδιωτικών πόρων.

Το Ταμείο συμπεριλαμβάνεται στις πράξεις **ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ** του Προγράμματος βάσει του άρθρου 22(3) ΚΚΔ. Είναι το 1^ο θεματικό χρηματοδοτικό εργαλείο επιχειρηματικών συμμετοχών για τη χορήγηση επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital & private equity) σε ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις σε δυναμικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας όπως έχουν αναδειχθεί από τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και προτεραιότητες.

Στις 19/6/2024 δημοσιεύτηκε από το EIF η **πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (EXO)** με καταληκτική προθεσμία υποβολής προτάσεων στις 30/09/2024. Εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από 8 EXO στον τομέα της υγείας και 8 EXO στον τομέα της βιωσιμότητας. Σε συνέχεια του ελέγχου επιλεξιμότητας των αιτήσεων από το EIF και του ποιοτικού ελέγχου μέσω 2 screenings όπως προέβλεπε η σχετική πρόσκληση, προχώρησαν στη φάση του Ενδελεχούς Ελέγχου (Due Diligence):

- 3 ομάδες (EXO) για Life Sciences (LS)
- 3 ομάδες (EXO) για Sustainability και Social Impact (SSI)

Στις 31/09/2025 υπεγράφη η πρώτη επιχειρησιακή συμφωνία και αναμένονται έως τέλος του έτους και οι υπόλοιπες. Στις αρχές του έτους αναμένεται η ενεργοποίηση του Ταμείου, οπότε και θα διοργανωθεί σχετική εναρκτήρια εκδήλωση.

5. Συμβολή στην ΕΣΕΕ 2021-2027

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» είναι ο μεγαλύτερος συνεισφορέας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ). Ήδη κατά το προηγούμενο έτος καταγράφηκε σημαντική ενεργοποίηση δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με την έκδοση νέων προσκλήσεων, εκ των οποίων το 71% προέρχεται από το «Ανταγωνιστικότητα» και το υπόλοιπο 29% από τα Προγράμματα των Περιφερειών και το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (2η έκθεση παρακολούθησης ΕΣΕΕ).

Για τις ανάγκες παρακολούθησης της συνεισφοράς στην έξυπνη εξειδίκευση η ΕΥΔ (Μονάδα Α.3 «Αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας του προγράμματος στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης») εφαρμόζει μία μεθοδολογία χαρακτηρισμού προσκλήσεων/πράξεων ως προς την συνεισφορά στην ΕΣΕΕ βασισμένη σε αντικειμενικά δεδομένα, όπως η εφαρμογή κατάλληλων κριτηρίων επιλογής S3, όπως παρουσιάσθηκε κατά την 3η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης. Βάσει αυτής προκύπτει ότι για το έτος 2025 τρεις εκδοθείσες προσκλήσεις έχουν συνεισφορά στην ΕΣΕΕ, μεταξύ των οποίων και η «Εξωστρέφεια ΜμΕ» προϋπολογισμού 200 εκ. € που στηρίζει άμεσα τον Στρατηγικό Στόχο 4 (Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων) και τον Στρατηγικό Στόχο 5 (Αύξηση της εξωστρέφειας) της ΕΣΕΕ 2021-2027. Κατά την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης υπό έκδοση/προγραμματισμό είναι επτά επιπλέον συναφείς προσκλήσεις του ΕΤΠΑ με σημαντική συνεισφορά στην ΕΣΕΕ, στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων 1.1 και 1.3, μεταξύ των οποίων το Ταμείο Ευρεσιτεχνιών (Patent Fund), τα Κέντρα Ικανοτήτων με ΕΦ τη ΓΓΕΚ και η Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών της χώρας.

Τα ειδικά κριτήρια επιλογής πράξεων RIS που σταδιακά ενέκρινε η Επιτροπή Παρακολούθησης αξιοποιήθηκαν συστηματικά κατά τις διαδικασίες πρόσκλησης υποβολής προτάσεων προκειμένου συνολικά, για τα έτη 2023-2025, δεκαοκτώ (18) εκδοθείσες προσκλήσεις του ΕΤΠΑ, να έχουν άμεση συνεισφορά και στους οκτώ Τομείς Προτεραιότητας της ΕΣΕΕ (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι πράξεις στρατηγικής σημασίας Ερευνώ-Καινοτομώ και EQUIFUND II).

Επιπλέον, κατά το έτος αναφοράς της παρούσας, η ΕΥΔ του Προγράμματος υλοποίησε μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής συνεισφοράς του Προγράμματος στην έξυπνη εξειδίκευση:

- Ενέργειες on-going αξιολόγησης της συνεισφοράς του Προγράμματος στην έξυπνη εξειδίκευση.

- Πρωτοβουλίες για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της έξυπνης εξειδίκευσης διαμέσου των πληροφοριακών συστημάτων του ΕΣΠΑ, σε συνεργασία με αρμόδιες υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, την ΜΟΝΕΣΕΕ, ενδιαμέσους φορείς και δικαιούχους.

- Οριζόντια υποστήριξη της διαδικασίας επιλογής πράξεων ως προς την εφαρμογή των κριτηρίων έξυπνης εξειδίκευσης (με γνωμοδοτήσεις, συχνές ερωτήσεις-απαντήσεις, οδηγίες προς αξιολογητές των αιτήσεων σε θέματα RIS κλπ), με εστίαση στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων της Προτεραιότητας 2.

- Συνεργασία με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας για την εξειδίκευση δράσεων στην Προτεραιότητα 1, περιλαμβανομένης της στήριξης της λειτουργίας του ως Innovation Agency (όπως προβλέπεται από την ΕΣΕΕ).

-Ολοκλήρωση στο 3ο τρίμηνο του 2025 των ενεργειών ωρίμανσης δράσεων του Ειδικού στόχου 1.4 «Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα» (Προτεραιότητα 1). Στο πλαίσιο αυτό στηρίχθηκε με πόρους τεχνικής βοήθειας από το πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας του Υπουργείου Ανάπτυξης για την διεξαγωγή ενός εθνικού κύκλου της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, κατά τον οποίον αναγνωρίστηκαν οι απαιτούμενες τεχνικές δεξιότητες και δράσεις για τους 8 Τομείς της ΕΣΕΕ. Τα αποτελέσματα της ΔΕΑ παρέχουν μία τεκμηριωμένη βάση για την ενεργοποίηση παρεμβάσεων του Ειδικού Στόχου 1.4 τόσο για την αναβάθμιση δεξιοτήτων έξυπνης εξειδίκευσης, βιομηχανικής μετάβασης και επιχειρηματικότητας σε ΜμΕ όσο και για συστημικές δράσεις ή και συνδυαστική αξιοποίηση πόρων των Ειδικών Στόχων 1.1-1.3 με 1.4 για ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια της έξυπνης εξειδίκευσης ΜμΕ.

Β. Στοιχεία της εκ των προτέρων αξιολόγησης για Ταμεία/ χρηματοδοτικά μέσα

Ex-Ante χρηματοδοτικών μέσων Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

Το 2022 εκπονήθηκε η Ex-Ante “Μελέτη με θέμα Σχεδιασμός και οργάνωση των χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα 2021-2027” από την PRICEWATERHOUSECOOPERS BUSINESS SOLUTIONS AE σε συνέχεια ανάθεσης από την ΕΥΔ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα». Σκοπός ήταν η αξιολόγηση εφαρμογής μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής κατά την ΠΠ2014-2020, η καταγραφή των αναγκών της αγοράς, η ανάδειξη προβλημάτων και καλών πρακτικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και προτάσεις για νέες δράσεις ΠΠ 2021-2027 στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Η αδυναμία χρηματοδότησης επενδύσεων καταγράφηκε ως ένας σημαντικός παράγοντας που περιορίζει την ανάπτυξη των ΜμΕ. Οι παράγοντες που επηρέασαν την ικανότητα χρηματοδότησης επιχειρήσεων ήταν οι ακόλουθοι:

- Υψηλές απαιτήσεις εγγυήσεων και εξασφαλίσεων
- Χρονοβόρες διαδικασίες για την απόκτηση χρηματοδότησης
- Δυσκολία εύρεσης επαρκούς και κατάλληλης χρηματοδότησης

Επικαιροποιήσεις ex-ante

Η δυνατότητα επικαιροποίησης της ex-ante προβλέπεται στο Άρθρο 58 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060 με σκοπό να συμπεριλαμβάνονται νεότερα δεδομένα σχεδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό έχουν γίνει οι ακόλουθες επικαιροποιήσεις:

-Στα τέλη του 2023 προστέθηκε παράρτημα της PwC με την ανάλυση θεματικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του σχεδιασμού εξειδικευμένου εργαλείου επιχειρηματικών συμμετοχών (EquiFund II).

-Στα τέλη του 2024 η ex-ante επικαιροποιήθηκε από την PwC στο πλαίσιο της μελέτης «Σχεδιασμός και οργάνωση χρηματοδοτικού μέσου στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.1 (ΕΚΤ+) του Προγράμματος “Ανταγωνιστικότητα 2021-2027”» προκειμένου να εκτιμηθεί η ανάγκη δημιουργίας χρηματοδοτικού εργαλείου για μικροδάνεια και μικροπιστώσεις με χρηματοδότηση από το ΕΚΤ.

-Στα μέσα του 2025 η Μονάδα Α1 “Προγραμματισμού και Αξιολόγησης ΕΠ και Οριζοντίων Θεμάτων” του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» προχώρησε σε επιμέλεια του κειμένου της ex-ante προσθέτοντας παράρτημα σχετικά με τον σχεδιασμό Ταμείου Ευρεσιτεχνιών (Patent Fund).

Η ex-ante καταλήγει σε πρόταση για Χρηματοδοτικά Προϊόντα (ΧΠ) προϋπολογισμού ΔΔ 1.021 εκ. € με αναμενόμενη μόχλευση 1.277 εκ. € ιδιωτικών πόρων και περίπου 30.000 ωφελούμενους (βλ. Πίνακα 5). Τα ΧΠ χωρίζονται σε 3 διακριτές κατηγορίες με βάση το είδος: Δάνεια, Εγγυήσεις και Συμμετοχές κεφαλαίων.

Η πρόταση για υψηλό ποσοστό προϊόντων συμμετοχής κεφαλαίων γίνεται στην προσπάθεια να στηριχθεί το οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων και να ενισχυθεί η υγιής ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα των ΜμΕ της Ελλάδας.

Γ. Υλοποίηση δράσεων επικοινωνίας και προβολής

Το έτος 2025 οι ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του ΕΣΠΑ 2021-2027 επικεντρώθηκαν κυρίως στην προβολή της Δράσης «Εξωστρέφεια Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» και στη συνεχή παροχή πληροφόρησης σχετικά με τις Δράσεις «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας νέων ΜμΕ» και «Ενίσχυση της Ίδρυσης και Λειτουργίας νέων τουριστικών ΜμΕ». Ενέργειες προβολής πραγματοποιήθηκαν για τη Δέσμη Δράσεων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και «Πράσινη Μετάβαση» καθώς και για τα νέα προϊόντα του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ «Ταμείο Μικροπιστώσεων» και «Ταμείο Μικροδανείων Ανάκαμψης από Φυσικές Καταστροφές για τη Θεσσαλία».

Ταυτόχρονα πραγματοποιήθηκαν οριζόντιες ενέργειες προβολής, μέρος των οποίων υπήρξε η δημιουργία ενός βίντεο για το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», σχετικά με την παρουσίαση των ενεργών Δράσεων του Προγράμματος, αλλά και αυτών που αναμένονται. Μέσω του βίντεο προβλήθηκε η στήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας με στόχο μια ισχυρή και παραγωγική ελληνική οικονομία. Στις οριζόντιες ενέργειες προβολής συμπεριλαμβάνεται και η συμμετοχή της ΕΥΔ στην 89η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης με ειδικά διαμορφωμένο περίπτερο για παροχή αναλυτικής πληροφόρησης, προβολή ενημερωτικού βίντεο καθώς και την **πραγματοποίηση εκδήλωσης με τίτλο «Από το ΕΣΠΑ στις Ανθεκτικές Κοινωνίες»**, στην οποία μεταξύ άλλων η Προϊσταμένη της ΕΥΔ κα Α. Φέτση παρουσίασε το Πρόγραμμα και δυο δικαιούχοι μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τον κλάδο του τουρισμού και της μεταποίησης αντίστοιχα, μοιράστηκαν την εμπειρία τους από τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα. Για την ευρύτερη προβολή των προϊόντων του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ σχεδιάστηκε και διανεμήθηκε συνοπτικό δίφυλλο έντυπο με τα βασικά χαρακτηριστικά των τεσσάρων Ταμείων του ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ (Ταμείο Δανείων, Ταμείο Εγγυοδοσίας, Ταμείο Μικροπιστώσεων και Ταμείο Μικροδανείων) τα οποία έχουν ως στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Καθώς προχωρά η Προγραμματική Περίοδος ΕΣΠΑ 2021-2027 συνεχίζονται οι ενέργειες προβολής των Δράσεων Στρατηγικής Σημασίας, όπως αυτή του EquiFund ΙΙ, για το οποίο αναμένεται η υπογραφή συμφωνιών χρηματοδότησης με τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, καθώς και άλλων σημαντικών Δράσεων, όπως τα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας και οι Ψηφιακοί Κόμβοι Καινοτομίας. Ο τρόπος με τον οποίο το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» ενισχύει την τοπική επιχειρηματικότητα και απασχόληση προβλήθηκε επίσης στο πλαίσιο των **3 διημερίδων** που διοργανώθηκαν από την ΕΥΣΣΑΕ στη Μυτιλήνη, την Καβάλα και στο Αργοστόλι αντίστοιχα με θέμα «**ΕΣΠΑ: Ευκαιρίες Ανάπτυξης και Στήριξη της Τοπικής Κοινωνίας**».

Η συνεργασία των στελεχών Δημοσιότητας με τους Ενδιάμεσους Φορείς και δικαιούχους είναι συνεχής για την ορθή εφαρμογή των μέτρων προβολής και επικοινωνίας. Στην ενότητα Δημοσιότητα της ιστοσελίδας του Προγράμματος περιλαμβάνονται αναλυτικά οι **Οδηγίες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας**, τα απαραίτητα αρχεία λογοτύπων και η εφαρμογή σχεδιασμού αφισών και πινακίδων των δικαιούχων του Προγράμματος: Online Generator.

Συνεχίζεται σταθερά η επικοινωνία με το Δίκτυο Φορέων, όπως ενδιάμεσοι φορείς, πολλαπλασιαστές πληροφόρησης και διαμορφωτές γνώμης, επιμελητήρια, ομοσπονδίες, σύλλογοι, Europe Direct, Europe Enterprise Network, Δίκτυο Υπευθύνων Επικοινωνίας Inform, κ.ά. μέσω συναντήσεων και αποστολή οδηγιών.

Σημειώνεται ότι οι ενέργειες δημοσιότητας που πραγματοποιούνται, παρακολουθούνται μέσω δεικτών υλοποίησης και αποτελέσματος και αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επικοινωνιακής στρατηγικής, ώστε όταν απαιτείται, να γίνονται οι απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες. Η ιστοσελίδα **www.antagonistikotita.gr** παραμένει το κεντρικό σημείο παροχής πληροφοριών με σύνολο: 706.000 επισκέψεις και τα κοινωνικά δίκτυα **Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube** και **Instagram** αποτελούν το ισχυρό σημείο της επικοινωνίας του Προγράμματος και αξιοποιούνται εντατικά. Για να διασφαλιστεί η ευρύτερη διάδοση των πληροφοριών του Προγράμματος, πραγματοποιούνται στοχευμένες αποστολές **direct mail** και **newsletter** που αποστέλλεται κάθε Παρασκευή στους 8.542 εγγεγραμμένους χρήστες της ιστοσελίδας.

Το **Γραφείο Πληροφόρησης της Διαχειριστικής Αρχής** (Δραγατσανίου 8, Αθήνα) παρέχει ενημέρωση μέσω τηλεφώνου (801 11 36 300), email (infoeran@nou.gr) και δια ζώσης και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πληροφόρησης του Προγράμματος. Το τελευταίο έτος απαντήθηκαν συνολικά 2.147 τηλεφωνικές κλήσεις, 855 e-mails και εξυπηρετήθηκαν 99 επισκέπτες. Παραμένει συνεχής η καταγραφή και η αξιολόγηση του επιπέδου εξυπηρέτησης του Γραφείου Πληροφόρησης μέσω ειδικού banner, που συνοδεύει την ηλεκτρονική επικοινωνία προς τους ενδιαφερόμενους.

Δ. Πρόοδος υλοποίησης πράξεων στρατηγικής σημασίας

Στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 υλοποιούνται οι ακόλουθες πράξεις στρατηγικής σημασίας βάσει του άρθρου 22(3) ΚΚΔ.

Ερευνώ – Καινοτομώ

Η Δράση Ερευνώ – Καινοτομώ» 2021-2027 εντάσσεται στην Προτεραιότητα 1 «Ενίσχυση έρευνας & καινοτομίας» και αφορά στον Ειδικό Στόχο 1i.

Αποσκοπεί στη σύνδεση της έρευνας και καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές. Στόχος είναι η μετάβαση στην ποιοτική καινοτόμα επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Δικαιούχοι της δράσης είναι επιχειρήσεις και Ερευνητικοί οργανισμοί οι οποίοι μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις ερευνητικών έργων στους 8 θεματικούς τομείς της ΕΣΕΕ (1. Υλικά-Κατασκευές-Βιομηχανία, 2. Τουρισμός-Πολιτισμός-Δημιουργικές Βιομηχανίες, 3. Αγροδιατροφική Αλυσίδα, 4. Περιβάλλον-Κυκλική Οικονομία, 5. Βιοεπιστήμες-Υγεία-Φάρμακα, 6. Μεταφορές-Εφοδιαστική Αλυσίδα 7. Αειφόρος Ενέργεια 8. Ψηφιακές Τεχνολογίες).

Η δράση υλοποιείται μέσω εκχώρησης στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων στους Τομείς της Έρευνας και Καινοτομίας (**ΕΥΔΕ ΕΚ**) η οποία ορίστηκε Ενδιάμεσος Φορέας για τη δράση με την υπ' αριθμ. 3463/ 19.06.23 (ΑΔΑ 6ΨΨ746ΜΤΛΡ-ΘΔ1) Υπουργική Απόφαση.

Η δράση προδημοσιεύτηκε στις 13/3/2024 και προκηρύχθηκε στις 17/5/2024 με προϋπολογισμό **300 εκ. €** (ΔΔ) και περιλαμβάνει τις εξής παρεμβάσεις:

- I. Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις
- II. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
- III. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
- IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις

Η εναρκτήρια για τη δράση εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στο Ξενοδοχείο Divani Caravel στις 27/5/2024 και ακολούθησαν από 28/5/24 έως 19/6/24 ενημερωτικές εκδηλώσεις σε Ξάνθη, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Καλαμάτα, Ιωάννινα, Ηράκλειο και Μυτιλήνη (<https://erevno-kainotomo.gr/espa2127>).

Οι υποβολές μέσω ΟΠΣΚΕ ανήλθαν σε 2,7 δις € αιτούμενη ΔΔ (σχεδόν δεκαπλάσια του προϋπολογισμού της δράσης) όπως φαίνεται παραπάνω στον Πίνακα 4. Έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση των προτάσεων στις Παρεμβάσεις III και IV, είναι υπό ολοκλήρωση στην Παρέμβαση I.

EquiFund II

Το EquiFund II είναι Ταμείο Χαρτοφυλακίου (Χρηματοδοτικό Μέσο) που εντάσσεται στους 2 ειδικούς στόχους της Προτεραιότητας 3 (1.1 και 1.3) με συνολικό προϋπολογισμό **200 εκ. €**, με διαχειριστή του Ταμείου το **EIF**.

Πρόκειται για θεματικό ταμείο που στοχεύει στη χορήγηση επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital & private equity) των καινοτόμων ταχώς αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις δύο παρακάτω θεματικές κατηγορίες:

- Επιστήμες της Ζωής και της Υγείας (**Life Sciences and Healthcare**)
- Τομείς Βιώσιμης Ανάπτυξης και Κοινωνικού Αντικτύπου (**Sustainability and Social Impact**)

Η Συμφωνία Χρηματοδότησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (EIF) υπεγράφη στις 03.04.2024. Η επίσημη τελετή υπογραφής έλαβε χώρα στις 14.05.2024 στην Αθήνα.

Στις 19/6/2024 δημοσιεύτηκε από το EIF αναλυτική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (EXO) με καταληκτική ημερομηνία 30/9/2024. Στις 9/7/2024 πραγματοποιήθηκε από το EIF στην Αθήνα δημόσια εκδήλωση για την ενημέρωση των δυνητικών fund managers. Σε συνέχεια αξιολόγησης πολλαπλών σταδίων από το EIF σύμφωνα με την πρόσκληση έχουν επιλεγεί και αναμένεται να υπογραφούν έως το τέλος του έτους επιχειρησιακές συμφωνίες του EIF με:

- 3 ομάδες (EXO) για το Life Sciences Window
- 3 ομάδες (EXO) για το Sustainability και Social Impact

Στις αρχές του έτους αναμένεται η ενεργοποίηση του Ταμείου, οπότε και θα διοργανωθεί σχετική εναρκτήρια εκδήλωση.

Ταμείο Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ

Στο τέλος του 2024 ενεργοποιήθηκε στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 4 (ΕΚΤ+) η σύσταση του **Ταμείου Μικροπιστώσεων** προϋπολογισμού ΔΔ **60 εκ. €**, το οποίο αποτελεί ένα χρηματοδοτικό μέσο επιμερισμένου ρίσκου για την παροχή επενδυτικών δανείων και δανείων κίνησης ειδικού σκοπού (καλύπτοντας το 60% των παρεχόμενων δανείων ή το 75% στη γυναικεία επιχειρηματικότητα καθώς και υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης/mentoring στενά συνδεδεμένες με το επιχειρηματικό σχέδιο), για να στηρίξει τις πολύ μικρές οντότητες και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθ. 2 του ν.4308/2014 (Α'251), όπως τροποποιήθηκε με το ν.5164/2024, καθώς και άλλες κατηγορίες που δύναται να καθορίζονται κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15, παρ. 2 του ν. 4701/2020 (ΦΕΚ Α' 128/30.06.2020), που δεν έχουν πρόσβαση στις παραδοσιακές τραπεζικές πηγές χρηματοδότησης.

Ε. Πρόοδος στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» όπως προβλέπεται στο άρθρο 44 του ΚΚΔ 2021/1060, καταρτίστηκε από τη ΔΑ με βάση την υπ' αριθμ. 41662/05.05.2023 εγκύκλιο της ΕΥΣΣΑΕ/ΕΥΣΕΚΤ, υποβλήθηκε στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης με την 5^η Γραπτή Διαδικασία με το υπ' αριθμ. 3386/14.06.2023 έγγραφο (ένα έτος μετά την έγκριση του Προγράμματος) και εγκρίθηκε χωρίς σχόλια με την υπ' αριθμ. 4222/1.8.23 Απόφαση αυτής. Περιλαμβάνει όλες τις αξιολογήσεις του Προγράμματος έως το 2029 για τον βέλτιστο σχεδιασμό και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και των επιπτώσεων αυτού. Αναμένεται να επικαιροποιηθεί σε ότι αφορά τον χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων σύμφωνα με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος και τις νέες ανάγκες που θα προκύψουν σε συνέχεια των νέων Κανονισμών και των σχετικών αναθεωρήσεων.

Κατά τον Σχεδιασμό του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» εκπονήθηκαν 4 διαμορφωτικές αξιολογήσεις (2021-2022) λαμβάνοντας δεδομένα της αγοράς και στοιχεία εφαρμογής δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ με σκοπό τη μελέτη της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας και εν συνεχεία τη διαμόρφωση προτάσεων για τη νέα περίοδο. Οι εν λόγω αξιολογήσεις αφορούσαν τις δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, την ενίσχυση του τομέα βιομηχανίας και εμπορίου, τις δράσεις ανθρώπινου δυναμικού και την αποτίμηση των υφιστάμενων και τον σχεδιασμό των νέων χρηματοδοτικών μέσων (ex-Ante Ταμείων). Οι αξιολογήσεις αποτύπωσαν το υφιστάμενο περιβάλλον και τις ανάγκες της αγοράς, ανέλυσαν ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία δράσεων του ΕΠΑΝΕΚ, ελήφθησαν συνεντεύξεις με φορείς και διατυπώθηκαν προτάσεις για τη νέα περίοδο (κατηγορίες δράσεων, ανάγκες ΜΜΕ ανάλογα με είδος, χωροθέτηση κλπ). Οι αξιολογήσεις παρουσιάστηκαν σε συνεδριάσεις των μελών των Επιτροπών Παρακολούθησης είτε του ΕΠΑΝΕΚ είτε του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και τα συμπεράσματά τους ελήφθησαν υπόψιν τόσο στον σχεδιασμό του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», όσο και κατά τον σχεδιασμό των νέων Χρηματοδοτικών Μέσων 2021-2027 (βλ. κεφάλαιο Δ).

Οι αξιολογήσεις που εκπονούνται αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος, στον ΔΙΑΥΛΟ για τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης και στην SFC (για την ΕΕ).

Σε συνέχεια **ολοκλήρωσης της αξιολόγησης επιπτώσεων του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020** (που αποτελεί πρόδρομο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα») αναδείχθηκε ότι η συμβολή του ήταν σημαντική όχι μόνο στην αποτελεσματική διαχείριση πόρων αλλά και στην υλοποίηση πολιτικών και στόχων της ΕΕ2020. Το ΕΠΑΝΕΚ στήριξε την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την εξωστρέφεια της χώρας ενισχύοντας την επιχειρηματικότητα έντασης γνώσης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, εν μέσω πολλαπλών κρίσεων και εν μέσω της πανδημίας. Η ικανότητα του να προσαρμόζεται δυναμικά στις διαρκώς μεταβαλλόμενες προκλήσεις ανέδειξε το ΕΠΑΝΕΚ ως κρίσιμο εργαλείο για την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης, της καινοτομίας, της ανθεκτικότητας των θεσμών και της κοινωνικής συνοχής σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η συνεχής ανατροφοδότηση και η βελτιστοποίηση των δράσεων με γνώμονα τα πραγματικά δεδομένα και τις ανάγκες επιβεβαιώνουν την προστιθέμενη αξία του Προγράμματος.

Το ΕΠΑΝΕΚ κατείχε κυρίαρχο ρόλο στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3 2014-2020) και αποδείχθηκε ως το βασικό εργαλείο χρηματοδότησης για τις ΜΜΕ. Οι Επενδυτικές Προτεραιότητες ε.π. 1b, 3a & εν μέρει 3c συγκέντρωσαν τη συντριπτική πλειοψηφία (84,6%) των πόρων του προϋπολογισμού της RIS3 το 2023, σε σύνδεση με τους Ειδικούς Στόχους 1.1, 1.3 και 1.4 του ΕΠΑΝΕΚ και τα αποτελέσματά τους, ενώ συνέβαλαν και άλλες Επενδυτικές Προτεραιότητες, όπως για παράδειγμα η 2b (με ποσοστό 4,6%). Ο βαθμός εφαρμογής της RIS3 για το ΕΠΑΝΕΚ είναι εξαιρετικά υψηλός, φθάνοντας το 93%.

Οι δαπάνες Ε&Α στην Ελλάδα ανήλθαν συνολικά σε 3.362,69 εκ. € το 2023, με τον δείκτη «Ένταση Ε&Α» (δαπάνες Ε&Α ως % του ΑΕΠ) να διαμορφώνεται σε 1,49%, υπερβαίνοντας τον εθνικό στόχο του 1,3%. Ο τομέας των επιχειρήσεων είχε τη μεγαλύτερη συνεισφορά. Το ΕΠΑΝΕΚ συνέβαλε στον στόχο δαπανών Ε&Α μέσω -μεταξύ άλλων- δράσεων που συνδέουν επιχειρήσεις με ερευνητικά ιδρύματα, με συμβολή περίπου 900 εκ. €, που αντιστοιχεί στο 4,5% των συνολικών δαπανών Ε&Α στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2023.

Το ΕΠΑΝΕΚ αναγνώρισε τις ΤΠΕ ως στρατηγικό τομέα και καταλύτη μετασχηματισμού, εξυπηρετούμενο από τους Ε.Σ 1.2 (ε.π. 2b) και 3.2 (ε.π. 2a). Η ΕΨΣ 2016-2021 αποτέλεσε τον οδικό χάρτη για την ψηφιακή ανάπτυξη, με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) να αποτελούν μοχλό ανάπτυξης.

Το ΕΠΑΝΕΚ συνέβαλε ενεργά στον εθνικό στόχο απασχόλησης κυρίως μέσω δράσεων ενίσχυσης των ΜΜΕ (από δράσεις ΕΤΠΑ και ΕΚΤ). Στα μετρήσιμα αποτελέσματα απασχόλησης από το ΕΠΑΝΕΚ περιλαμβάνονται – μεταξύ άλλων - τα ακόλουθα:

- 23.500 νέες θέσεις εργασίας (κυρίως από τις Δράσεις «Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων» και «Ενίσχυση Τουριστικών ΜΜΕ»)
- 7.240 νέες θέσεις ερευνητών (κυρίως από τη Δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ)
- 1.600 νέες θέσεις εργασίας σε δράσεις ενίσχυσης του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων
- 5.650 ισοδύναμα ανθρωποέτη απασχόλησης για την υλοποίηση των έργων
- 175.300 εργαζόμενοι συμμετείχαν σε δράσεις αναβάθμισης ικανοτήτων
- 107.400 φοιτητές σε πρακτική άσκηση